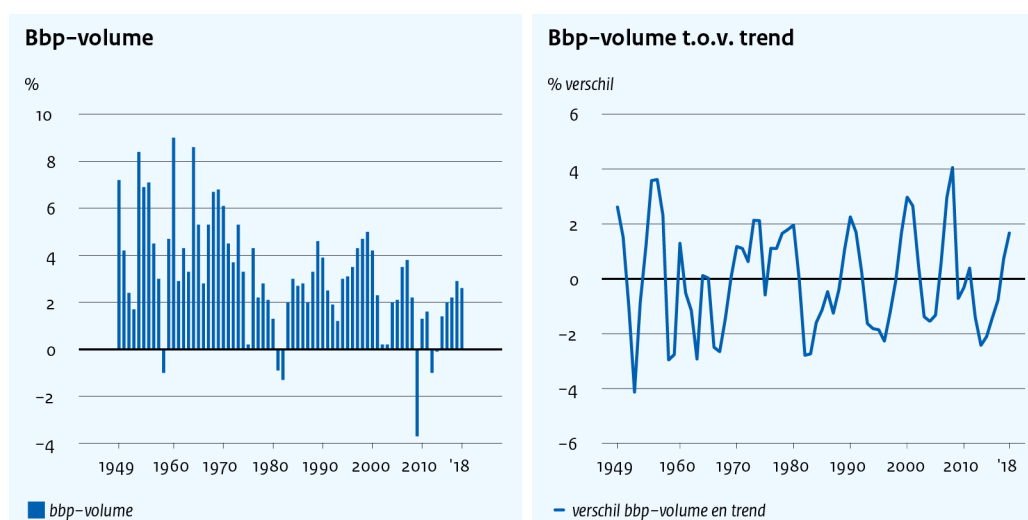

Zeventig jaar conjunctuurgolven

In de afgelopen zeventig jaar had de Nederlandse economie negen volledige conjunctuurgolven en waren er zes jaren met een daling van het bbp (1958, 1981, 1982, 2009, 2012, 2013) (zie figuur). De conjunctuur is hierbij afgemeten aan het verschil tussen het bbp-niveau en de trend in het bbp-volume. (a) De lengte van de conjunctuurgolven was 7,5 jaar gemiddeld, en varieerde van 2,8 tot 13,3 jaar (zie tabel). Op basis van de nu beschikbare data was het tweede kwartaal van 2018 de piek van de jongste conjunctuurgolf. In het verleden volgde vaak snel na de piek ook het einde van de hoogconjunctuur.

De naoorlogse conjunctuurgolven

Bron: CBS ([link](#)).

De naoorlogse conjuncturele pieken en dalen (b)

Piek	Einde hoogconjunctuur	Dal	Einde laagconjunctuur	Aantal jaar sinds vorige piek
1950 III	1951 II	1952 II	1954 I	
1957 I	1957 III	1959 II	1960 I	6,5
1960 IV	1961 I	1963 I	1969 II	3,8
1974 I	1974 IV	1975 III	1976 I	13,3
1979 IV	1981 II	1982 IV	1988 IV	5,8
1990 IV	1992 II	1993 IV	1998 III	11,0
2000 IV	2002 III	2005 I	2006 I	10,0
2008 II	2008 IV	2009 II	2010 III	7,5
2011 I	2011 III	2013 II	2016 IV	2,8
2018 II ?				7,3?

(a) Voor de bepaling van de omslagpunten is gebruik gemaakt van een trend op basis van het Hodrick-Prescott filter. Deze trendschatting verschilt van de methode waarmee de potentiële groei en de output gap worden berekend.

(b) Top: kwartaal met het grootste positieve verschil tussen bbp-niveau en de trend van het bbp in een conjunctuurgolf.

Dal: kwartaal met het grootste negatieve verschil tussen bbp-niveau en de trend van het bbp in een conjunctuurgolf;

hoogconjunctuur: periode met kwartalen met een positief verschil tussen bbp-niveau en trend van het bbp;

laagconjunctuur: periode met kwartalen met een negatief verschil tussen bbp-niveau en trend van het bbp.